

การศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ

นางสาวนันทกา ประกอบนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 735 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION CURRICULUM,
RAJABHAT INSTITUTES**

Miss Nuntaka Prakobnun

**A Thesis Submitted In Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education In Early Childhood Education
Department of Elementary Education**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 638 - 735 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ

โดย

นางสาวนันทกา ประกอบนันท์

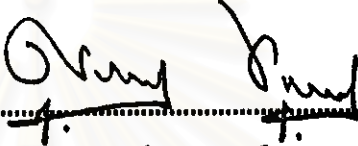
ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภวัฒน์ ขุดวิวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิตนา แชนมณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์)

นันทกา ประกอบนันท์ : การศึกษาการใช้หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถาบันราชภัฏ
A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION CURRICULUM,
RAJABHAT INSTITUTES. อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธุ์ พูลพัฒน์,
378 หน้า. ISBN 974 - 638 - 735 - 9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา
โปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 ของสถาบันราชภัฏ ในด้านการจัดทำเอกสาร
และคู่มือการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและบริการหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอน
ตามหลักสูตร และการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ในสถาบันราชภัฏ จำนวน
383 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.38 และสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาคิด
เป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละด้วย โปรแกรม คอมพิวเตอร์ SPSS / PC+ (Statistical Package
for the Social Sciences)

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่จัดทำเอกสาร
ประกอบการสอน โดยจัดทำด้วยตนเอง ด้านการเตรียมบุคลากร ส่วนใหญ่จัดทำคู่มือให้นักศึกษาได้ศึกษาด้วย
ตนเอง ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ส่วนใหญ่จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาใน
การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร
ส่วนใหญ่พบว่า เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อนกัน การเตรียมการสอน ส่วนใหญ่เตรียมการสอนทุกครั้งที่ทำการสอน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงาน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
ส่วนใหญ่ ให้นักศึกษาลิสต์สื่อการสอนจากวัสดุในท้องถิ่น การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
ส่วนใหญ่ประเมินด้านความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอบถามอาจารย์ผู้สอน

ปัญหาที่พบ คือ ด้านการจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร ขาดเอกสาร ตำรา ประกอบการ
ค้นคว้าเพื่อการจัดทำ ด้านการเตรียมบุคลากร จำนวนอาจารย์ไม่เพียงพอ ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร
ขาดงบประมาณ ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาซ้ำซ้อน
การเตรียมการสอน อาจารย์ไม่มีเวลาเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์รับผิดชอบ
สอนหลายวิชาเกินไป การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ขาดสื่อต้นแบบที่มีคุณภาพและทันสมัย การวัดผล
และประเมินผลการเรียนการสอน เกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกความสามารถ
ของผู้เรียนได้ไม่ชัดเจน ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในไม่มีเวลา
ในการติดตามผล

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต 7 วิชา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จิระพันธุ์ พูลพัฒน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

**** C841182 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION**
KEY WORD: EARLY CHILDHOOD EDUCATION / CURRICULUM / IMPLEMENTATION / RAJABHAT INSTITUTES
NUNTAKA PROKOBNUJ : A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
CURRICULUM, RAJABHAT INSTITUTES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. CHEERAPAN BHULPAT, PH.D.,
378 pp. ISBN 974 - 638 - 735 - 9

The purpose of this research was to study the implementation of teacher college curriculum (Revised Edition: B.E. 2536) in the Field of Education, Early Childhood Program of Rajabhat Institutes: by the accounts for, manual and supplementary for curriculum implementation, personnel preparation, curriculum administration and service, teaching procedures following the curriculum, supervision and follow-up results of curriculum implementation. The instruments used in this research were questionnaire and interview form. 383 questionnaires were distributed to administrators, instructors and early childhood major students of Rajabhat Institutes. 350 copies were returned which counted for 91.38 percent and 100 percent for the interview. Data analysis was done by SPSS / PC+ (Statistical Package for the Social Sciences) for percentile.

The findings can be summarized that most of the samples implemented the following. For manual and supplementary for curriculum implementation, they produced their instructional material by themselves. For personnel preparation, they produced the self - accessed handbooks for their students. For curriculum administration and service, they provided budget for both instructors and students to support teaching-learning activities. For teaching procedures following the curriculum, they found the overlapping of the course contents identified within the curriculum structure. For teaching preparation, they prepared their teaching lessons every time. For teaching-learning activity manipulation, they conducted their students to do research study and reports. For teaching aids implementation, they conducted their students to use local material in producing teaching aids. For teaching-learning measurement and evaluation, they evaluated their students on knowledge, understanding and professional training workshop. For supervision and following up results of curriculum implementation, they interviewed the instructors.

Moreover, following the findings above, the problems found in implementing the curriculum can be summarized as follows: lack of texts and documents, lack of instructors, lack of budget, overlapping of course contents, instructors' time lack, too many courses under one instructor's teaching responsibility, lack of good quality and update teaching aid models, unclarification of learners' proficiency scale for professional training workshop evaluation, lack of time to follow up results of curriculum implementation of those responsible for the internal supervision.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ 7
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จิระพันธ์ ทอดพันธ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง สำหรับความเมตตากรุณาของอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา แชนมณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ศรินธร วิริยะสิรินันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและแนะนำเพื่อการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง อัสวกุล อาจารย์ ดร.สุนทรีย์ศิริอังกูล และผู้ช่วยศาสตราจารย์คมชา ศิลปชัย ที่ช่วยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทำวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอบพระคุณอาจารย์ และนักศึกษาสถาบันราชภัฏที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูล และได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณภักดี ปรีดาศักดิ์ ที่ได้เฝ้าคอยดูความสำเร็จของผู้วิจัยด้วยความอดทน และให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอใจลูกทรายที่ช่วยเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลาการศึกษาอันยาวนาน

สุดท้ายขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นนทกา ประกอบนันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	13
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	16
กระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร.....	18
ความหมายและความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้.....	20
หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาศรีมวิชัย สถาบันราชภัฏ.....	37
กิจกรรมการเรียนการสอน.....	39
การใช้สื่อการเรียนการสอน.....	46
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน.....	51
กิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	56
การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	65
วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	65
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5	222
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	222
สรุปผลการวิจัย.....	223
การอภิปรายผลการวิจัย.....	230
ข้อเสนอแนะ.....	259
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	263
รายการอ้างอิง.....	264
ภาคผนวก.....	273
ประวัติผู้เขียน.....	378

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อตัวอย่างประชากรสถาบันราชภัฏที่สุ่มได้และจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4	67
2	ประเด็นที่ศึกษา ผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
3	ค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากตัวอย่างประชากร.....	73
4	ตารางเวลาการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในสถาบันราชภัฏทั้ง 8 แห่ง ที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	74
5	ค่าร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ให้สัมภาษณ์.....	75
6	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ.....	79
7	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามสถานภาพ.....	81
8	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพ.....	84
9	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการจัดทำ เอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร.....	86
10	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียม บุคลากร.....	89
11	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการบริหาร และบริการหลักสูตร.....	93
12	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านโครงสร้าง ของหลักสูตร.....	101
13	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียม การสอน.....	105
14	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน.....	109
15	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอน.....	115
16	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน.....	119
17	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านโครงสร้าง ของหลักสูตร.....	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	128
19	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน.....	134
20	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน.....	137
21	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการใช้หลักสูตรในด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	141
22	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร.....	144
23	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมบุคลากร.....	146
24	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร.....	150
25	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านโครงสร้างของหลักสูตร.....	158
26	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมการสอน.....	161
27	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	164
28	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน.....	170
29	จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน.....	173
30	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านโครงสร้างของหลักสูตร.....	176

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	179
32	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน.....	183
33	จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน.....	185
34	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการใช้หลักสูตรในด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	188

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย